

IZHAJA VSAK DAN

Iskati se ne delajo le prazniki ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Praznične števe se prodajajo po 3 nč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabrojni, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števe po 5 nč. (10 stot.)

GLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolona. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm. smetnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnjaja vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelček uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. — Plačljivo in točljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na mesec brez dopolnilne naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljske izdaje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 5-20, za pol leta Kron 3-00.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in ne vračajo.

Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Glogje Galati 20 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik STEVAN GODINA. Lastnik konsorcijski lista „Edinost“. — Natanilja Tlakarna „Edinost“, vpisana zadruga z omejenim poročstvom v Trstu, ulica Giorgio Galati št. 20.

Polno-hranilni račun št. 841-652. TELEFON II-57.

Politično društvo „Edinost“

vabi na

JAVEN SHOD

ki se bo vršil

v nedeljo, dne 26. januarja 1913

ob 3½ popoldne

v prostorih „Gosp. društva“ v Škešnju

DNEVNI RED:

Poročilo slovenskih mestnih svetovalcev o položaju.

K obilni udeležbi vabi

ODBOR.

BRZOJAVNE VESTI.

Mednarodni položaj.

DUNAJ 21. (Izv.) V dunajskih političnih krogih si obetajo, da pred Turčijo svojo noto z odgovorom najbrže v četrtek. Ona bode baje bistveno ugodila željam veselih in zaveznikov. Sicer še išče Turčija vedno izgovora in današnji turški listi še vedno prihajajo z novimi predlogi, ki bi jih porta naj stavila, vendar pa vse kaže na to, da se vlada odloči za mir. Turčijo so danes opozorili, kake posledice bi imele, če bi ostala trdovratna.

Porta si je namreč izposlovala pri otomanski banki 250 tisoč funtov predeluma, a na povelje francoske vlade se jej je danes izplačanje odreklo in s tem namignilo, da se plača samo ubogljivost. Tudi postopanje balkanskih držav, na primer preselitev glavnega bolgarskega taborišča v Dimotiko, kaže, da zavezniki ne marajo več čakati.

Pa tudi romunsko-bolgarski spor se ugodno miri. Zgodil se je odločen preobrat, ki pa nič kaj ni po želji avstrijske diplomacije, ker je ona od sodelovanja izključena. Dasiiravno je bila Romunija do sedaj stražarica trozveze, je vendar sprejela posredovanje ruskega kabineta, koje so odobrili v Sofiji. — Kriza je torej že prestana in Rusija bode sedaj govorila, avstrijska diplomacija pa šteje zopet eden neuspeh več.

Konferenca poslanikov se sestane jutri zopet v Londonu, da načne vprašanje albanskih mej. Črnagora, Srbija in drugi so podali istotako svoje spomenice. Izkazalo se je, da je Reuterjevo poročilo, glasom kate-rega bi Črnagora zahtevala zase Prizren, netočno, ker si svoji le Djakovico mesto Prizrena. — Srbsko spomenico je utemeljil Greyu danes dr. Vesnić. Pa tudi Avstro-ogrška in Italija stopate vsaka s svojim programom o mejah oficijelno pred konferenco. Avstroogrski poslanik bode predložil načrt, tolačen od statističnih podatkov in zemljevidov, o čemur se sedaj tajinstveno močijo. Izjavlja pa se, da so bila poročila o avstrijskem načrtu albanskih mej neresnična. Res je, da bi moralo po niletem pripadati Albaniji Peč, Djakovica, Prizren, Skader in Dibra, sicer pa je treba prepustiti vse bodočnosti brez optimizma ali pesimizma.

Konferenca poslanikov.

LONDON 21. (Uradno) Jutri se prično poslaniki zopet posvetovati.

Turški narodni zbor.

LONDON 21. (Izv.) Listi javljajo, da turški narodni zbor še ne bode sklican tako kmalu.

Tripleententa grozi Turčiji.

CARIGRAD 21. (Izv.) Iz najboljšega vira so poročila, da ste se ruski grozniki priklonili tudi Franciji in Angliji, ker tripleententa nikakor ne dopusti, da bi se prišlo do vojne. Tripleententa zahteva nujno, da porta odgovori zadovoljivo na demaršo. Popoldne se je vršil ministrski svet, ki je sklenil za jutri opoldne sklicati narodni zbor.

Znaki ugodnega odgovora porte.

CARIGRAD 21. (Kor.) I pisava turških listov in izjave onih članov vlade, ki so v kontaktu z vlado, kažejo, da je pričakovati zadovoljivega odgovora na kolektivno noto veselih. Finančno ministerstvo upa, da bode moglo do četrta izplačati mezde uradnikom, kar kaže na to, da računa porta, da bode mogla dobiti od otomanske banke predeluma, če poda zadovoljiv odgovor.

Važen srbski ministrski svet.

BELOGRAD 22. (Izv.) Včeraj se je pod Pašićevim predsedstvom vršil ministrski svet,

ki se je bavil z vprašanjem miru in pa z nekaterimi točkami, ki jih je še treba pojasniti v avstrijsko-srbski zadevi. Posvetovanja se je udeležil tudi dunajski poslanik Jovanović, ki je poročal o dosednji svoji delavnosti.

Turčija je sklenila mir.

CARIGRAD 22. (Kor.) Od informirane strani se potrjuje, da je vlada sklenila mir. Sultan je baje zanj. Na noto bode porta jutri zvečer odgovorila.

Albanski uradniki v turški službi.

CARIGRAD 21. (Kor.) Turško vlado sumijo, da hoče odpuštili iz državne službe vse albanske uradnike in svoj korak tako utemeljiti, da si morajo od sedaj iskati delokroga v Albaniji. Od turške strani pa izjavljajo, da so pač uradno o tem načrtu razmatrali, da pa merodajni krogi niso privolili v to.

Kako je v Drinopolju?

PARIZ 21. (Izv.) Parižkim listom javljajo iz Sofije in iz Belegrada, da je glasom vjemajočih se poročila začela v Drinopolju divjati bubonska kuga, ki so jo zanesle tja maloazijske čete. V Parizu so politični krogi tako informirani, da se more Drinopolje držati najdalje do 6. ali 8. februarja, potem pa se mora udati. Bilo bi zelo koristno, če bi balkanski zavezniki mogli do takrat čakati, ker bi bilo po padcu Drinopolja stališče Turčije mnogo lažje.

Turško poročilo o pomorski bitki.

CARIGRAD 21. (Kor.) Listi poudarjajo da oklopjača „Halredin Barbarossa“ in „Thorhut Reiss“ niso izločili iz flote. Turških oklopjač ni pogodil nobeden strel iz bližine, ali pa pod vodno črto. Oklopjača „Thorhut Reiss“ je baje samo na enem dimniku malo poškodovana, a te poškodbe je lahko popraviti že v nekoliko dneh.

Grške ladje so pa baje hudo poškodovane.

Križarico „Averoff“ so zadeli torpedi in topovske kroglice pod vodo in ona se je rešila samo zbog svojih neprodlnih predelov in kajut.

Turške izgube v pomorski bitki.

CARIGRAD 21. (Kor.) Glasom listov je bilo v pomorski bitki dne 18. t. m. ranjenih četvero oficirjev in 70 pomorščakov oklopjača „Halredin Barbarossa“. Razven tega je našlo četvero oficirjev in 27 vojakov smrt. Sultan je pozdravil ranjenice in jim je poslal darila. Vse ladje-delavnice so poslali v Dardanele, da popravijo poškodbe „Barbarossine“, ki so sicer tako lahke naravi, da ni bilo niti treba postavljati ladje v dok.

Grški uspeh na albanskem bojišču.

ATENE 21. (Kor.) Vojno ministerstvo objavlja sledečo vest iz Hanifteliasa z dne 20. t. m.: Danes smo poskusili na vsej črti napad. Naša artilerija je začela ob osmih v jutro streljati, pa je streljala do šestih zvečer. Uspehi strelcev so bili slajni. Popoldne je sledil splošen napad. Grškim četam se je posrečilo pregnati sovražnika z njegovih postojank na gričih pri Lessiani in zasedi Luzessi. Turki so se umikali proti Bizani. — Istočasno pa je napredovalo levo grško krilo proti gričem pri Manoliassiji.

Romunsko-bolgarsko razmerje.

BUKAREŠT 21. (Kor.) Merodajni krogi so naziranj, da se bo romunsko-bolgarski spor ugodno rešil, vendar pa tožijo, da se pogajanja niso pospešila. Ob pričetu pogajanj so pravili, da ima predsednik sobranja dr. Danev veliko pravic in pooblastil. Sedaj pa se kaže, da si mora vedno iznova naročevati instrukcij iz Sofije, kar seveda povzroča zamudo. Med bolgarskimi argumenti proti odstopitvi Silistrije je tudi beseda, ki pravi, da je polk, ki se dopolnjuje iz tega mesta, pretrpel v balkanski vojni strašnih izgub, vsled česar se ne sme izločiti iz Bolgarije domovine teh sinov. Te trditve v Sofiji danes pač več ne vzdržujejo, ker polk, kar je dokazano, ni toliko tepel, kakor se je prvotno govorilo. Pač pa se je to zgodilo z raznimi polki, ki so precej pomešani z Romuni, tako n. pr. z onim iz Ruščuka. Nadalje moramo označiti za čisto neutemeljeno trditev, da bi se bil romunski kabinet lanske jeseni obrnil na Rusijo, da bi Romunija dosegla svoj namen. Takim eozdom pa se v sporu sicer ne prisoja pomena in one gotovo ne bodo nikogar zmotile, da ne bi pričakoval prijateljskega sporazuma z Bolgarijo.

BUKAREŠT 21. (Uradno) List „Universul“ priobčuje interview z ministrom za notranje zadeve Take Jonescu o romunsko-bolgarskem vprašanju. Minister je opozoril na pogajanja v Londonu in je pripomnil, da ima diplomacija odločevati o njihovem razvoju, vsled česar ni umestno, spravljati na dan naših zaupnih dogovorov. Dejstvo, da se obe državi pogajata, priča o oboje-

stranski želji, doseči mirnim potom sporazum. In to je pri sedanjih razpravah največjega pomena.

Bistvo romunskih zahtev.

LONDON 21. (Iz.) Po Reuterju je bila romunsko-bolgarska afeta zelo napihnjena. Za Silistrijo se sploh ni šlo, ampak Bolgarija je ugodila romunski zahtevi, odstopiti zemljišča pri Mangaliji, kjer si hoče Romunija urediti pristan, česar dosedaj ni mogla storiti; drugega pa Romunija sploh ni zahtevala. (?)

Ban Rakodczay?

DUNAJ 21. (Izv.) Korespondenca „Herzog“ ki jo je smatrali glasnikom hrvatske stranke prava, javlja iz Zagreba, da potekajo pogajanja s koalicijo ugodno. Rakodczay postane baje zopet ban, sekcijska načelnika pa bodeta Popović in Mažuranić. Volitve bodo kmalu razpisane. V političnih krogih so prepričani, da igra Khuen-Hedervary sedaj važno ulogo.

Poštni uradniki in mali fin. načrt.

DUNAJ 21. (Izv.) Danes so se pojavili zastopniki poštnega uradništva v parlamentu, kjer so konferirali s strankami in prosili, da se naj pospeši provedenje finančnega zakona. Rečeno jim je bilo, da je dovolj nade, da se bode vse zgodilo že početkom februarja.

Rusinska univerza.

DUNAJ 21. (Izv.) Ministerski predsednik grof Stürgkh skuša najti novih točk, da bi nadovezal pogajanja za rusinsko univerzo.

Vojaška konferenca.

DUNAJ 21. (Izv.) V vojaških krogih se glasi, da se bode vršila v četrtek, dne 23. t. m. predpoldne pod cesarjevim predsedstvom konferenca, ki jej bodo prisostvovali generali in prestolonaslednik Franc Ferdinand.

Demonstracije proti Lukacsu v Lovrani.

BUDIMPEŠTA 21. (Izv.) Listi javljajo z Reke, da je prišlo do burnih demonstracij proti ministerskemu predsedniku Lukacsu, ko je hotel v nedeljo odpotovati iz svojega hotela v Lovranu preko Reke v Budimpešto. Pred njegovim odhodom se je zbralo polno delavcev in gostov zdravilišča pred hotelom in ko se je pokazal, se je začelo zagnano življenje, začelo je padati kamenje in Lukacs se je rešil samo z begom v hotel. Nemir je bil tako hud, da je morala nastopiti policija, ki je ranila 12 oseb, med njimi štiri težko.

Novi francoski kabinet.

PARIZ 21. (Kor.) Kabinet je definitivno tako sestavljen: Predsedstvo in notranje zadeve Briand, zunanje zadeve Jonard, delo in socialna oskrba René Besnard, trgovina Guist-Hau, poljedelstvo Fernande David, kolonije Morel, mornarica Baudin, vojna Etienne, pouk Steeg, pravosodje Barthou, finance Klotz, javna dela Dupuy. Dosedajni trije državni podtajniki ostanejo v službi, podsekretariat v finančnem ministru pa so zopet uvedli in poverili Bourellyju.

Spor radi osrednje zadružne blagajne.

DUNAJ 21. (Izv.) V narodno-gospodarskem odseku je prišlo med Slovenci in Čehi radi osrednje zadružne blagajne do spora. Svoječasno je namreč bil slovensko-hrvatski klub ustavil svojo obstrukcijo v proračunskem odseku za ceno, da pride ta predloga v narodno-gospodarski odsek, ker si je klub obetal tu hitreje rešitve vprašanja. Referiral je dr. Krek, a Čeh Franta je predlagal, da se naj odsek odgodi. To seveda ni ugajalo Slovencem in oni so za konec zagrozili: „Pri Filipih se vidimo!“ ter so s tem mislili vprašanje o vodnih cestah. Čehi utemeljujejo svoje stališče glede osrednje zadružne blagajne s tem, da je ne morejo pripustiti iz avtonomistovskih razlogov.

Italijanske oblasti proti Grkom.

ATENE 21. (Izv.) Z otoka Roda (Rhodos) se poroča, da italijanske oblasti zelo kruto postopajo z Grki in hočejo zadušiti vsak narodni pokret. Tako so na primer Italijani preprečili grško svečanost blagoslovljenja vode. Guverner je zapovedal žandarmeriji, da je razgnala ljudstvo z morskega obrežja z bajoneti, ker se gre baje za pojav panhelenizma.

Berchtold v avdijenci.

DUNAJ 21. (Izv.) Cesar je sprejel davi opoldne grofa Berchtolda, ki mu je obširno poročal o dogodkih.

Zdravje nadvojvode Rajnerja.

DUNAJ 21. (Izv.) Uradno poročilo o zdravju nadvojvode Rajnerja trdi, da se je njegovo stanje nekoliko izboljšalo. Zasebno pa se javlja, da krize še ni prestal in da je njegov položaj še vedno zelo resen.

Gaby Deslys — okradena.

NOVI YORK 21. (Izv.) Včeraj je bila na železnici okradena Gaby Deslys, bivša ljubica bivšega portugalskega kralja Manuela, ko se je vozila iz Albany v Novi York. Tatovi so jej vzeli dragocenosti v vrednosti čez 325 000 K.

Radi psa samoumor.

ZAGREB 21. (Izv.) Tu se je zastrupila italijanska pevka Atrighi-Merigues iz Milana iz žalosti ker je jej poginil psiček.

Stavka v Novem Yorku.

NOVI YORK 21. (Izv.) Tu so stavka čedalje bolj širi in nemiri naraščajo. Po mestu se više spopadi. Policija je zaprla mnogo razbijajočih stavkačev.

Zblazneli korporal.

NEVESINJE 21. (Izv.) O delu blaznega korporala, ki je ustrelil več vojakov, se še poroča: Korporal Radek je služil pri 7. stotini 18. pešpolka. Prišel je v sobo vojaške barake, vzel puško, jo nabasal, se vlegel na tla in zavpil: „Einzelfeuer“ in začel streljati. Ustrelil je tri vojake, četrti pa je zbežal in poklical stražo. Ta je prišla, korporal pa je začel zdaj nanjo streljati in zadel pet vojakov. Zdal je začela tudi straža streljati in je menjala s korporalom 80 strelcev. Ena kroglica je zadela petrolejko, ki se je razlila, da je začela baraka goreti. Straža je med tem korporala ustrelila. Pozneje so našli njegovo truplo ožgano.

Zdravje lorda Hardingeja.

DELHI 21. (Kor.) Zdravje podkralja lorda Hardingeja se vedno boljša. George Hardinge se vsak dan vozi na izprehod. Njegova velika rana na hrbtu še ni ozdravljena.

Je-li Trst italijansko mesto?

(Zvršetek.)

Predno zasledujemo dalje „zgodovinske dokaze“ „Piccolove“, naj se povrne na hup k tisti sohi (na katero se laški list sklicuje s posebnim povdankom) pred cerkvijo sv. Justa, postavljeno v znak hvalečnosti cesarju Ferdinandu — imperatore dei romani. O značenju naslova „rimski cesar“ smo spregovorili že včeraj. Interesantno in za ekskurzijo „Piccolo“ na polje tržaške zgodovine važno vprašanje pa je: zakaj so bili tedanji Tržičani tako hvaležni cesarju Ferdinandu, da so mu postavili oni spomenik? Mari res iz razlogov, ki jih podtika „Piccolo“ za svojo posebno rabo: v dokaz italijanstva mesta tržaškega? O ne! Ravno iz naobratnih razlogov: hvaležni so mu bili, ker je ukrotil Benečane! Soha pred cerkvijo sv. Justa govori torej vse kaj drugega — ravno nasprotno onemu, kar naj bi dokazovala po „Piccolu“.

„Piccolo“ pripoveduje, kakor smo že omenili, kako da so Kranjci vedno hrepeneli po lepem tržaškem ozemlju. — Priznavamo, da mesto tržaško ni hotelo pripadati h Kranjski. Ali to zopet ne iz razlogov italijanstva, ampak iz drugih — recimo — čisto tržaških razlogov. Tržičani niso hoteli, da bi mesto izgubilo svoje tedanje pravice. Pripominjamo pa izrecno, da sta bila v onih časih uprava in justica latinska, tako v Trstu kakor na Kranjskem.

„Piccolovi“ — historiki razkladajo nadalje, kako je imel Trst vedno živo in levo zavest o svojem italijanstvu in kako je moral v dramatičnih nasledkih v stoletjih izjavljati, da je italijansko mesto. Vedno da je bil napadan kakor je tudi dandanes, ali vsikdar je bil italijanski in samo italijanski.

Mi pa konstatujemo, da do francoske revolucije ni bilo nikjer opažati moderne narodne samozvesti. Javne stvari so se urejale po lokalnem patriotizmu in včasih tudi po verskih vprašanjih.

Kakor dru. Rybář, tako očita „Piccolo“ tudi nekdanji cesarski kanceliji, da je po svojih volji pretarjala zgodovino. Tej kanceliji, da je pisala tržaška občina v letu 1485, da Trst ni pripadal nikdar k nemškemu cesarstvu, marveč imperatorjem, ki so vladali v Italiji. — Ko je v letu 1523 — tako pripoveduje „Piccolo“ dalje — ista kancelija poslala tržaški občini nemške akte, jih je obč. svet odklonil to indignacijo: ker smo italijani, ne poznamo nemškega jezika. In v letu 1524 je da isti občinski svet še enkrat izjavil cesarju: ker je mesto tržaško ozemlje ob italijanskih mejah, so vsi meščani italijanskega jezika!

No, pri „Piccolu“ ne vedo, kar ve pri nas že vsak gimnazijalec, da namreč v letu 1485 niti ni bilo nikake nemške države, marveč država, ki so jo nazivali rimska, ter da je cesar povsod, tako v Nemčiji kakor v Italiji, vladal kakor rimski cesar.

Na trditve „Piccola“, da je občinski svet tržaški nemške dopise cesarske kancelije spravljali — ne da bi jih bil čital — v svoje predale, odgovarjamo, da to ne od-

govorja resnici. K večjemu se je utegnilo dogajati, da je mestni svet najudaneje prošil, da bi cesarska kancelija ostala pri — latinsčini!

Glasom „Piccola“ je vlada pozneje zahtevala, naj mestni svet nekatere akte prevaža na nemščino, proti čemur pa da je protestiral. Ne! Mestni svet je delal to v lastnem interesu, ker se je kakor prosilec hotel prikupiti njim, ki so mogli dovoliti.

Da bodo čitatelji povsem na jasnem, kako treba taksirati „Piccolove“ „historične“ podatke, kako si ta list prikrala zgodovino Trsta, naj jih seznanimo tu s trditvijo tržaškega lista, da niso bile v Trstu tedaj niti 3 osebe, ki so poznale nemški jezik, a slovenskega komaj en odstotek prebivalstva.

To je najdrznejša falsifikacija dejstev in zgodovine. Po beležkah škofa Tomasi-nija so celo tudi ženske govorile slovenski in nemški. „Piccolo“ navaja tudi, da je dunajsko vseučilišče v letu 1548 nazivalo Trst v nekem spisu „italijansko mesto“. To svojo trditev opravi „Piccolo“ na pričevanje — Hortisa v dunajskem parlamentu v razpravi o vprašanju italijanskega vseučilišča.

Mi pa pravimo, da Hortis ni bil nikdar historik, ki objektivno in resnično beleži dejstva, ampak je vedno le politik, ki v pozni historiki apretira zgodovino v italijansko nacionalistične namene. Pa da bi bil ravno v parlamentu, na tem torišču narodnih in političnih bojov, pozabil na — italijansko politiko...? Pojte no! Kje je le ena sama nedolžna dušica, ki bi Vam verjela to? In tako je tudi njegova trditev o gori navedeni izjavi dunajskega vseučilišča le izliv italijanske — retorike. Tedaj so se bili pač uživali v klasične dobe in za časa cesarja Avgustusa je Trst pripadal k *admi-nistrativnemu* rimskemu ozemlju „Italija“.

Z nadaljnjim besediljem „Piccola“, da Trst ne le da je bil vsikdar italijansko mesto, marveč da je to svoje italijanstvo vedno afirmiral z odločnostjo, do eksaltacije, je tržaški list dokazal edino to, da je — poet, ki se najsvobodneje poslužuje tiste svobodščine pesnikov, ki jej pravijo licentia poetica. Brez pomisleka trdi, kar mu prihaja v prilogo, pa če s tem tudi najnesramnejše bi je zgodovino in resnico po glavi. Res, veliki ignoranti morajo biti oni, ki govorijo o narodni eksaltaciji v onih davnih časih. Taka narodna eksaltacija v italijanskem smislu se je v resnici začela pojavljati z letom 1848, dočim so poprej Italijani in Slovenci mirno živeli med seboj.

Očividno je, da se je „Piccolo“ podal na to svojo zgodovinsko ekskurzijo računaje za nevednostjo njih, za katere piše. Kakor kak don Kišot se je podal na kljusetu svoje „zgodovine“ v boj proti dru. Rybářu. Ni pa nobil tega poslednjega, marveč bi bil ubil te svoj glas lojalnega in poštenega bori-telja — če bi ga bil kedaj imel! Epilog napišemo jutri.

Goriški deželni zbor.

I.

Ali bo sklican goriški deželni zbor ali ne bo sklican? Ali se pogodi večina z manjšino, ali ne, da se ustvari modus vivendi v deželnem zboru? Ali bo morda razpuščen, ali se razpišejo le dopolnilne volitve? To so še vse vprašanja, na katera se danes še ne da odgovoriti. Gotovo je le to, da tak deželni zbor, kakoršen je sedaj, ne more in ne sme več dolgo obstajati; gotovo je tudi to, da goriški Slovenci sploh z nezadovoljstvom gledajo na obstoječe razmere v deželnih hiši ter želijo uravnave razmer, da bo mogel deželni zbor poslovati v dobro vse dežele.

Zavezniki, to je, slovenski klerikalci in italijanski liberalci, bi seveda najrajši imeli še dalje tak deželni zbor, v katerem so oni sami med seboj. Kako lepo pač je bilo lansketo leto, ko so sedeli sami v zbornici! Ali najbrže ne pojde več naprej. Čuli smo, da je večina dobila nalog, naj se sporazume z manjšino, s tisto manjšino, s katero je postopala večina skrajno neparlamentarno, da ne rabimo ostrejšega in morda primernejšega izraza.

Leta 1908. sta razgnala goriški deželni zbor glavar in njegov namestnik, z obstrukcijo na predsedniškem mestu.

V letu 1909. je javnost sirmela nad nečuvnim nasilstvom, ki je izvršila večina nad poslanci slovenskega veleposestva, ker je razveljavila njihove mandate, kakor je bilo očitno: samo iz tega razloga, da so mogli trije italijanski poslanci veleposestva voliti sami deželnega odbornika iz te skupine, in to kljub jasni določbi, da se more voliti deželnega odbornika iz veleposestniške kurije samo, kadar so dovršene volitve iz vse skupine veleposestva; torej trije ne morejo voliti. Ali da so vendar volili, je večina dosegla s tem, da je na kratko razveljavila tri mandate zastopnikov slovenskega veleposestva.

Po dopolnilnih volitvah v letu 1910. pa je večina razveljavila mandat poslanca iz slovenskih trgov in mest, druge štiri slovenske mandate pa je izročila verificacijskemu odseku. Tako je bil takrat en mandat razveljavljen in s furlanskimi mandati 10 nepotrjenih volitev.

Vlada je to videla in zaključila deželni zbor. Na to se je sploh mislilo, da se uredijo razmere med večino in manjšino tako, da bo večina spoštovala parlamentarne običaje, ali pa, če se ne doseže tega, da bo

deželni zbor razpuščen. Toda zgodilo se ni ne eno ne drugo, marveč je deželni zbor lasko leto zopet zboroval; sami zavezniki so sedeli skupaj. Tudi poslancev italijanske ljudske stranke ni bilo več. Po zimi 1910. v mesecu januariju so italijanski klerikalci še sedeli v zbornici in so se trudili, da bi kakor manjšina prišli do veljave. Ali ves trud je bil brezuspešen, kajti večina jih je imela naravnost za morca. Nobena njihova beseda ni obveljala, njihove predloge so zametali; če je pa kakšen tak predlog prijal italijanski liberalni stranki, so ga malce spremenili in večina ga je sprejela kakor predlog italijanskih liberalcev. Postopanje večine proti italijanskim klerikalcem je bilo tako, da tem, slednjim, ni kazalo drugo, nego položiti mandat. — Kakor rečeno, lani so ostali v zbornici sami slovensko-klerikalni in laško-liberalni zavezniki.

Deželni zbor pa je imenitno deloval. Če bi ne bila prišla vlada z nekimi predlogi in načrti, bi bil fiasco popoln. V letu 1910. so plašili ljudi še z razdeljevanjem podpor na vse strani dežele. Kar je kdo hotel, vse so dovolili. Deževalo je resolucij, sklepov, načrtov itd., vse v namen, da se izkaže „delovna večina“ za najboljšo skrbnico slovenskega in furlanskega ljudstva v Goriško-Gradiščanski.

Kako pa bo letos? Ali je kje kaj upanja, da se res pogodi večina z manjšino in da začne večina spoštovati parlamentarizem?!

Seja mestnega sveta.

Konec generalne proračunske debate.

Skoro celo sinočno sejo je izpolnil govor zadnjega govornika v generalni proračunski debati, svet. Černivec, ki je hotel podati tehnično kritiko proračuna. Na kratko je h koncu repliciral referent finančne komisije svet. Arch, kakor je že to parlamentarna navada, na izvajanja govornikov in s tem je bila splošna proračunska debata končana, kateri sledi prihodnjič podrobna.

Svet. Černivec izvajal, da večina mestnega sveta v vseh štirih letih, odkar obstoja sedanj zbor, ni bila v stanu napraviti razveseljivega proračuna, to pa, ker njena uprava ni za nič in je povsod slaba. Svet. Brocchi da se je v svojem govoru trudil dokazati, da se vendar tudi po proračunu za leto 1913. misli trošiti za celih 517.000 kron več nego po proračunu za leto 1912. Govornik pa dokazuje, da treba odšteti od tega zneska večje pasivne obresti, ki znašajo K 300.000 in K 40.000 za volitve, ki se bodo vršile l. 1913., iz česar da izvira, da se bo letos le za okroglo K 100.000 več izdalo nego druga leta, kar da je nesorazmerno premalo proti naraščanju mesta. Z ozirom na rast in množitev prebivalstva ter evolucijo v istem da bi se morali stroški zviševati letno za najmanj osem do deset sto tisoč!

Govornik je nato dokazoval, da številke proračuna niso odkritosrčne, ker ne jemljejo za podlago obračuna za preteklo leto. Po obračunih leta 1911. in 1912. da izhajajo gamreči deficit letno po 1 milijon kron. Če bi zasebnik pri premoženju 28 milijonov kron (kakor ga ima tržaška občina) v dveh letih zgubil dva milijona kron, bi se ga dalo pod kuratelo: večina naj se torej uči iz svoje uprave gospodariti bolje, ker je odgovorna za isto.

Vzrok neistinitosti proračunskih števil leži po govornikovem mnenju v tem, ker večina previsoko preventivira dohodke. Pri konsumnem davku je gotovo pretirano preventiviranje dohodek od vina, ki je za l. 1913. nastavljen s K 4.300.000, pa je bil že l. 1912. nastavljen s K 3.600.000, dočim je notorično, da padejo ravno ti dohodki od vina. Ravno tako, da je pretirano, če se postavlja med dohodke iz obrtnega in rentnega davka za l. 1913. znesek K 2.000.000, ko je bil za l. 1912. postavljen znesek K 1.650.000 in je vendar vsem znano, da ravno letos zlasti rentni dohodki padajo, kar dokazuje vsakdanji borzni listek.

Od druge strani pa so v proračunu stroški, stisnjeni v take meje, da bodo brez dvoma prekoračeni. Rezultat govornikove kritike proračuna je torej: da so dohodki nastavljeni s tako visokimi zneski, ki se jih ne bo doseglo, stroški pa tako stisnjeni, da se jih bo moralo prekoračiti!

Zatem se je spravil svet. Černivec na to, da je vsa vprašanja in vse potrebe mesta točko za točko podvrnil kritiki ter pri vsaki omenjal, kaj bi se bilo moralo storiti, pa se ni. Svet. Brocchi da je hvalil mestne bolnišnice in šole, pa ene da so bolj pomanjkljive, ko druge. Novi ribji trg, ki ga je Brocchi tako hvalil, da bo zgrajen le za to, ker je zahtevala pomorska vlada zase oni prostor, na katerem je stal stari ribji trg. Glede preureditve mestnih uradov so si vsi na jasnem — tudi dr. Brocchi —, da je treba to vprašanje že enkrat rešiti; dolgo se ga res že rešuje, a rešeno še ni. Ureditve vprašanja mestnih uradnikov in odprava celibata za učiteljice so malenkosti, ki da bi jih bila morala večina že odpraviti, pa jih ni, ker nima sposobnih mož. Edini trije možni člani večine Brocchi, Arch in Braidotti da ne morejo vsemu kaj. Še vedno da ni nadomeščen stari pravilnik gasilcev in mestnih redarjev, ki je že za muzej, z novim.

Občinski zavod za zavarovanje onih,

ki nimajo dela in delavske posredovalnice dela še vedno čakati ustanovitve. Za oskrbo mesta z živili se ne stori nič. Kakor pa se je pokazalo ob vprašanju podražanja kruha, je mogoče tudi tu odpomoči po občini, ki mora odpomoči splešni potrebi. Toda večina, ki ima danes upravo v rokah, da nima niti volje, niti inicijative.

Govorec o pomanjkljivosti šolstva v Trstu se ni govornik niti z besedo dotaknil pomanjkljivosti na polju slovenskega šolstva! Nato je opozarjal na pomanjkljivosti in nedostatkost javnih cest. Čudi se, da se je letos tako restringiralo tozadevno postavko, ki se jo je lani vendar nekoliko višje postavilo. Mestne bolnišnice kličejo po nujni odpomoči in po zboljšanju razmer, ki so naravnost nekulturne. Javna snaga da je pod vsako kritiko, da je pravzaprav le javna nesnaga. Vzrok da leži o nesposobnosti voditelja tega oddelka. Glede tramvaja da je sicer večina mnogo zamudila, ker še ni razširila tramvajske mreže po mestu, kakor je potreba, vendar da bo baje po zaslugi socialistov že s prihodnjim majem tekla nova proga. Sledilci hvali še svoječasno postopanje socialistov in graja postopanje večine v vprašanju vode ter opozarja, da se premo stori za društvo „quartieri minimi“, ki ima namen zidati cene ljudska stanovanja. To društvo da je moglo doslej sezidati šele en tisoč cenih stanovanj, kar pa niti od daleč ne odgovarja potrebi. Hvali pa zasluge svet. Braidottija za to, kar se je storilo v tem pogledu.

Svet. Arch, poročevalec finančne komisije, izjavlja, da je že od nekdaj stal na stališču, da se mora hraniti; letos da je to še tem bolj potrebno z ozirom na poseben položaj, ki vlada v gospodarskem pogledu povsod. Pojasnjuje, da se je od leta 1901 do 1910 končalo 7 proračunov s preostankom K 3337.000, 3 pa s primanjkljajem K 851.000, torej ostane v desetletju vendar le preostanek K 2.486.000. Od l. 1905—1913 so se povečali izdatki tržaške občine od 10 na 17 milijonov, torej da se je moralo za te večje izdatke kaj storiti! Vse dežele da čutijo, da se jim grozno množe izdatki, da pa se ne dvigajo v isti meri dohodki: to da se je povdarjalo že pri meddeželni konferenci v svrhu ureditve dež. financ v marcu 1908 na Dunaju. Če dohodki od vina ne narastejo, kakor bi bilo z ozirom na rastoči konsum naravno, vidi poročevalec vzrok v tem, da gostilničarji goljufajo, ker krstijo vino s špiritom in vodo. Naloga da bi bila vlade, da poseže tu vmes.

Kar se tiče vikanja vlade v občinske zadeve, posebno so socialisti večini zamerili, da to dopušta — izjavlja, da ima mestni svet glasom §§ 82 in 85 obč. reda sicer pravico določiti in glasovati kar hoče, toda glasom §§ 83 in 86 da ima vlada pravico te sklepe ne odobriti! Ker ima torej mestni svet le platno, škarje pa ima vlada, smatra govornik za najbolj primerno, če se doseže med obč. upravo in vlado sporazum glede pokritja stroškov. Tako da se dela tudi v drugih avstrijskih deželah in je gotovo tudi primerno za Trst.

H koncu je poročevalec še omenil, da bo glasoval proti vsakemu predlogu za povečanje izdatkov.

Bodi omenjeno, da g. poročevalec ni smatral potrebnim, da bi bil repliciral na eno samo pritožbo Slovencev; morda jih je smatral za tako neutemeljene, da ni hotel nanje odgovarjati; mi pa mislimo da so mu bile pretehtne, kakor da bi bil mogel in znal odgovoriti nanje.

Konec seje ob 10.

Prihodnja seja jutri zvečer ob 7.

Domače vesti.

Presto! In zopet se je oglašil s svojo turkofilsko muziko tisti znani Aleksander Scharf v svojih dunajski „Sonu- und Montags-Zeitung“. Hud je, zelo hud na — evropske velevlasti. Doktor so bile velevlasti žnjim vred uverjene, da Turčija pobije balkanske države in so v tej veri naslovljale svoje opomine na addresso porednih balkanskih „bubov“ (tako nazivlja namreč šmok balkanske narode), do tedaj je bil zadovoljen žnjim. Sedaj pa je hud nanje, zares hud, ker izvajajo — kakor dela to vsak pameten in pravičen človek — konsekvence iz zmage balkanskih narodov vsaj v Turčijo, da ne podpirajo brezpogojno trme Turčije in jo opominjajo, naj se ne odteza spoznanju, da je partijo na bojiščih izgubila.

Sedaj nastavlja Aleksander Scharf svoje najtežje kanone proti velevlastim, češ: v privatnem življenju bi vsakogar, ki je zagrešil take zločine, kakor jih sedaj velevlasti proti Turčiji, posadili na zatožni klop in bi ga poslali v ječo. Velevlasti izkrcavajo svoje čete v Carigradu — to je motenje hišnega miru. Groze Turčiji s propadom, ako ne odneha — to je nevarno žuganje. Zahtevajo, da Turčija preda Drinopolje — to je izsiljevanje. Skušajo izkoristiti bedni položaj Turčije za svoje male koristi — to je oduševstvo. Tvorijo zid za vlome v teritorialno last Turčije — to je soudeležba na ropu in tatvini. Jamčijo Turčiji za to in ono, ali, ko bi se imele garancije uveljaviti, se pokazuje, da niso vredne pliskavega groša — to je sleparija!

Po Scharfovem mnenju so torej balkanski narodi sami izsiljevalci, oduhuhi, tatovi, roparji, iz kratka: narodi-zločinci, kakor jih hujših ne pozna vsa kriminalistična

kronika, a evropske vlasti so soudeležene na teh zločinih. Zločin vseh zločinov pa je ta, da so bili tako nesramni, da so — zmagali!! Tega jim Aleksander Scharf ne more odpustiti, pač pa ve dober nasvet Turčiji, kako naj se maščuje nad balkanskimi narodi in nad evropskimi velevlastmi za vse te zločine: izvojujejo naj hitro veliko zmago! Potem bo kar naenkrat konec vsem demaršam, akcijam in intervencijam velevlasti.

Pa zna biti ta Aleksander Scharf zloben tudi nasproti — Turčiji! Zmaga naj! Ali kako?! Tega Aleksander Scharf ne pripoveduje. Ali si morete misliti krvavejo ironijo, nego bi bilo to, ako bi kdo siromaku, ki se mu kolena šibe od glada, ker nima niti drobščine kruha, svetoval, naj se hitro naje pečenke!! Ali pa, če si kdo ne ve pomoči v finančnih stiskah: hitro naj zadene terno v loteriji!!

Mi pa bi imeli tudi za Aleksandra Scharfa nasvet: opase naj sabljo okolo svojega marcialnega — trebuha in naj hiti tja dol, da pokaže Turkom, kako se v disperatnem stanju zmaguje nad samozvestnim sovražnikom, ki se nikakor — ut figura docet — noče dati premagati! Pa hitro, hitro, na junaške čine. Saj je tudi njegov članek podpisan s psevdonimom — presto! Pa tudi avstrijskim državnikom bi svetovali mi — presto! Hitro, čim prej, naj napravijo konec blaznosti žurnalističnih šmokov, ki državo le kompromitirajo pred vsem svetom! Naj ne dopuščajo vendar, da bi moral svet misliti, da je pri nas dom — zblaznelih ljudi!

Slovensko službe žensko v Trstu! Prejeli smo iz krogov NDO: Že od nekdaj se je čutila potreba po organizaciji slovenskega službe žensktva in to zlasti zato, ker se gode zlasti slovenskemu službe žensktvu velike krivice, ki jih je mogoče odpraviti le potom organizacije. Kaj mari niso službe ženske, služkinje, delavke v tovarnah itd. še na slabšem, kakor pa možki?!

Da, resnično je to, da so še bolj zapostavljene in teptane.

No, in zakaj se potem ne gibljejo, zakaj ne snujejo podobnih organizacij kakor možki? Pri kulturno razvitejših narodih že obstajajo podobne ženske organizacije, samo pri nas na Slovenskem je v tem oziru slabo, pri nas smo se šele začeli gibati v tej smeri; toda vse premalo zanimanja vlada za žensko organizacijo. Pred letom dni se je ustanovila pod okriljem Nar. del. org. ženska skupina NDO. Za to edino žensko organizacijo vlada vse premalo zanimanja. Glavni vzrok temu je, ker večina ni poučena o pomenu in namenu te organizacije.

Z ozirom nato sklicuje ženska skupina NDO za nedeljo javen shod, na katerem se bo poročalo o predmetu: „Slovensko žensktvo v Trstu in organizacija“. Upamo, da se bo slovensko službe žensktvo odzvalo v častnem številu temu povabilu, da pride na shod, kjer se seznanji z žensko organizacijo. Ni nam treba še posebej poudarjati, da je naloga zlasti članic skupine, da poskrbe za veliko udeležbo na shodu.

Popravek. Informacije za včerajšnjo našo notico pod naslovom „Ferri o Slovenceh“ so bile zgrešene v toliko, da oni politik ni bil italijanski, ampak francoski poslanec Ferry. Sicer pa to prav nič ne odjemlje veljavnosti našim izjavljanjem, ker to dejstvo ostaja, da nam Italijani, kadar-koli hočejo opravičevati svoje postopanje nasproti nam, vedno očitajo klerikalizem in pa „avstrijska kantsstva“. Naš odgovor na to očitjanje ostaja torej v vsej svoji veljavi.

Ne pozabite, da se bo vršil prihodnji soboto v „Narodnem domu“ velik ples, katerega čisti dobiček je določen v kulturne namen.

Jurij Kastriotič-Skenderberg. Ta veliki junak albanski, čegar ime se v zadnji čas toliko omenja v zvezi z Albanijo, in čegar junaške čine je tako divno opeval hrvaški pesnik Kačić, izhaja iz albansko-srbske rodbine.

Oče mu je bil glavar arbanaški, ki je za priznaval turško gospodarstvo. Mati mu je bila srbska kneginja Vojsava. Skenderbeg je že v mladosti dobil to ime, ali ostal je kristjan v svoji duši. Ko je leta 1443 Ivan Hunyadi potolkel Turke, se je Skenderbeg izneveril Turkom, odšel s 700 Albancev v svojo domovino in jo proglasil svobodno. Sedež svobodne Albanije je bila Kruja. Od tedaj pa do svoje smrti je Skenderbeg neštvisokrat odbijal turške čete, ki ga niso mogle nikdar pokoriti. Umrli je dne 17. januarja 1468. Z njegovo smrtjo je propala tudi svobodna Albanija.

Neko čudno zlorabo opazujemo že nekaj časa sem, namreč da nam danzadnem prihajajo v naše uredniške, upravniške in tiskarske prostore ljudje, ki pravijo, da nimajo prenočišča, da nimajo kaj jesti, da ne morejo plačati stanovanja itd. itd. in poudarjajo svojo slovensko narodnost, kar zahtevajo, naj jim človek da toliko in toliko. Vsi pa pristavljajo, da jih je ta ali oni poslal k nam, češ, tam dajo podpore.

Hvala lepa onim svetovalcem na takih priporočilih, kajti na stroške tujih žepov se svetuje marsikaj lahko. Nam je žal, da ne moremo pomoči vsakomur, kdo je potreben podpore, toda dohodki našega osobja pač niso taki, da bi mogli deliti na vse strani.

Kedar bodo oni, ki nam pošiljajo take ljudi, ustanovili dobro dotiran poseben podporni fond, potem naj pa le še pošiljajo ljudi po podpore v naše prostore.

Zveza jugoslovanskih železničarjev priredi v petek dne 24. t. m. ob 8 zvečer v društveni dvorani ulica Sv. Frančiška št. 2. javen železničarski shod, s sledenim dnevnim redom: 1. Poročilo g. drž. poslanca dr. Rybářa o 17 milijonskem predlogu in zaviljanju socialne demokracije. 2. Poročilo o konferenci železničarske lige. 3. Razno.

Tovariši, dnevni red tega shoda je važen za železničarje, ker bomo temeljito razkrinkali socialno demokratično agitacijsko hujškanje. Radi tega je dolžnost vsacega slovenskega železničarja, da se gotovo udeleži navedenega železničarskega shoda.

Slovenski odvetniški uradniki v Trstu. Vabljeni ste na sestanek, ki se bo vršil danes, v sredo, ob 7 zvečer v dvorani NDO, ul. Sv. Frančiška št. 2.

Društvo jugoslovanskih odvetniških in notarskih uradnikov s sedežem v Celju je namreč sporočilo tajništvu NDO važne zadeve, tičeče se društva Jug. odvetniških in notarskih uradnikov v Trstu in na tem sestanku se bo o tem poročalo. Pričakuje se obilne udeležbe.

Maškarada pevskega društva „Trst“ se vrši v soboto, dne 25. t. m. v krasno okrašenih prostorih „Trg. izobr. društva“ ul. Sv. Frančiška 2. Gotovi smo, da bo ta maškerada prekosila vse prejšnje zabave „Trsta“. Dvorana bo krasno odličena. Le dostojnim maskam bo dovoljen vstop. Začetek ob 9 zvečer. Vstopnina prosta.

Mornariški poveljnik v Trstu. Predsnočajem je prispel na krov jachte „Lacroma“ v tržaško pristanišče vrhovni poveljnik mornarice, admiral grof Montecuccoli. Včeraj zjutraj si je nato ogledal vojne ladje, ki jih grade v tehničnem zavodu pri Sv. Marku in potem torpedovke v luki in mornariško vojašnico; ob 11 dopoldne se je zopet vrnil na krov „Lacroma“.

Ravnateljstvo javnih skladišč nam sporoča, da bodo od 1. februarja t. l. smeli voziti v prsto luko in iz nje v času od 6 zvečer do 7 zjutraj izključno le skozi vrata št. 9 na kolodvorskem trgu.

Od „Lovca“ v Rocolu. Premeščen je bil na lastno prošnjo od finančnega urada pri Lovcu k uradu v Barkovlje na Greto carinski oficijal, gospod Šime Stiplovec. Naše ljudstvo je izgubilo v njem toli prijaznega in postrežljivega gospoda. Bil je tu nad dve leti in si je pridobil splošnih simpatij. Pogrešalo ga bo ljudstvo iz Rocola, Lonjerja, Katinare in dobrega dela bližnjega istrskega Brega in Krasa, ki ga je v resnici ljubilo in — spoštovalo. — Dragi Šime! „Eja se Tebi je želja spolnila...“ Pojdi, duša dobra, saj boš tam srečnejši v krogu in vednem stiku z ljubljeno družino! Mnogo sreče na novem mestu!

Nevročljive poštnje pošiljave. C. kr. pošto in brzojavno ravnateljstvo nam je dobroslo seznam onih priporočnih in navadnih poštinih pošiljav, ki so bile v mesecu decembru v oddelku za nevročljive poštnje pošiljave odprte in so jim odpošiljatelj neznani. Seznam bo priobčen v polnem obsegu v tukajšnjem uradnem listu „Osservatore triestino“.

Zveza slovenskih javnih ljudskih knjižnic v Ljubljani. C. kr. ministrstvo notranjih stvari je glasom razpisa z dne 18. nov. 1912. št. 38492 potrdilo zvezna pravila. Zvezni ustanovni shod se bo bršil dne 2. februarja 1913 ob 10 dopoldne v restavraciji „Novi svet“ na Marje Terezije cesti v Ljubljani. Spored je naslednji: „Poročilo o dosedanjem delovanju.“ Volitev odbora. Čitanje pravil. Določitev prispevkov članic. Slučajnosti. Na ustanovni shod so vabljeni vse napredne knjižnice, čitalnice in društva, ki imajo knjižnice.

Priglas k vstopu „Zveze slovenskih javnih ljudskih knjižnic“ sprejema S. Gregorčičeva javna ljudska knjižnica v Ljubljani, Wolfova ul. 10. I., kjer se dobivajo tudi vse potrebne informacije. Zveza slovenskih javnih ljudskih knjižnic prične poslovati 3. februarja 1913.

Javna dražba. Dne 23. t. m. ob 9 dopoldne se bo vršila v skladišču c. kr. drž. kolodvora tukaj (Campo marzio) javna dražba različnega ne odvezetega blaga. Blago se odda najvišjemu ponudniku proti takojšnjemu plačilu in odstranitvi kupljenih stvari. Natančnejša pojasnila daje istotam skladiščni uradnik.

Podružnica ZJŽ na Opčinah priredi svoj veliki ples dne 1. svečana t. l. v „Sokolovi“ dvorani na Opčinah. Začetek plesa ob 8 zvečer. Prijatelji plesa in zabave dobrodošli!

Slovensko gledališče.

Kdor ljubi pravi, prirčal smeh, kdor se rad v gledališču zabava, naj si ogleda jutrišajo predstavo

„NEBESA NA ZEMLJI“.

Ta burka je med najboljšimi igrami, ki so bile spisane v zadnjih letih. Burka je polna situacije komike in vedrega humorja, toda nikjer frivolna ali pa banalna, temveč decentna in zabavna. Predstava je za abonentne B.

Vstopnice se dobivajo pri dnevni blagajni v „Narodnem domu“.

Tržaška mala kronika.

Trst, 21. januarja.

Samomur v vojašnici. Oni vojak 32. pešpolka, o katerem smo poročali, da si je v nedeljo v rojanski vojašnici z britvijo prerezal vrat, 22letni prostak Josip Eschel, je včeraj umrl v vojaški bolnišnici.

Poizkušeni samomur. Trgovski uslužbenec Viljem Jess, star 39 let, stanujoč v ul. della Cereria št. 1, je snoči okrog 9 izpil v samomornem namenu nekaj octove kiseline. Domači ljudje so poklicali na pomoč zdravnika rešilne postaje, ki je Jessu izpral želodec in ga dal potem odpeljati v mestno bolnišnico, kjer so ga sprejeli v opazovalnico. Vzrok poizkušane samomoru ni znan.

Umrl v pijanosti. Včeraj ponoči sta naletela dva policijska stražnika na javni ulici, v ul. Farneto, na človeka, ki se je valjal po tleh kakor neumen. Bil je strahovito opit. Stražnika sta pomagala pijancu na ninge in ga odpeljala potem na bližnjo policijsko stražnico, kjer naj bi bil prespal svojo pijanost. Nekako okrog 3 zjutraj je šel neki stražnik pogledat, kako mu je, pa je opazil, da ne diha več. Telefonirali so nemudoma rešilni postaji, toda zdravnik, ki je prihitel na lice mesta, ga ni mogel več obuditi v življenje. Mogel je konstatirati smrt, ki jo je najbrž povzročil kronični alkoholizem.

V nesrečniku so pozneje spoznali 77 letnega Frana Cappello, stanujočega v ulici Pasquale Revoltella št. 29, ki je bil lastnik neke trgovine z lesenimi okraski.

Zopet poizkušen samomur. Sole Cartolovich, stara 47 let, hišna lastnica, stanujoča v ul. della Mure št. 6, si je snoči hotela vzeti življenje in je izpila v ta namen večjo množino denaturiranega špirita. Poklicali so zdravnika rešilne postaje, ki je podal prvo pomoč. Nevarnosti za življenje ni več.

Tatvine. Karel Bessek, star 47 let, krošnjar, stanujoč v ul. Riborgo št. 35, je bil včeraj aretiran v prodajalni papirja Voltek v ul. della Poste št. 9, ker so ga zalogili, ko je ukradel zavoj s 126 razglednicami. Obenem žnjim je bil tudi aretiran 49letni Dominik Cuppo, Tržačan, tudi krošnjar, stanujoč v ul. Riborgo št. 33, ker leti nanj sum, da je bil soudeležen pri tej tatvini.

Karel Miedl, star 27 let, Tržačan, premogar, stanujoč v ul. Crosada št. 12, je bil aretiran v ul. Torre bianca, uslužben pri Enilu Kocjančiču, trgovcu s premogom in drvi v ul. Antonio Caccia, ki mu je naročil, naj odpelje različnim odjemalcem premoga in drvi. Miedl je šel, med potjo pa je skril vrečo premoga v neki veži v omenjeni ulici, da bi ga vzel pozneje in prodal na svoj račun.

Austro-Amerikano je ogoljufal. Ko se je nahajal parobrod „Margherita“, ki je last Austro - Amerikaner, pred nekaterimi dnevi v Benetkah, se je 24letni premogar Josip Cucciolli iz Luce vthotapil na parnik in se je skrival, dokler ni parnik dospel na visoko morje. Ko je priplula „Margherita“ v Trst, so Cucciollija izročili policiji.

Briljant ukradla. Poročali smo, da je bila pred nekim časom aretirana služkinja Josipina Bajc, ker je letel nanjo sum, da je ukradla svoji gospodnji Valeriji Deschinovi, stanujoči v ul. della Riffineria št. 11 z'ato

Črno na belem

vidite tukaj tvorniško znamko „pravega“ Franckovega: pri-datka za kavo“.

Prosim Vas, pazite, ker se dobivajo tudi ponaredbe.

Tovarna v Zagrebu. Tvorniška znamka.

Julio Meindl
uvoz kave

Nova filijalka

Corso 30 - Trst - Corso 30

Avtoriziran elektrotehniški mehanik
Vittorio Ban Trst, ulica delle Poste št. 9.
--- Telefon šte. 362/VIII. ---
PREVZEMAJO SE INSTALACIJE
električnih luči, motorjev, električnih zvoncev, telefonov in strelovožov.
Bogata zaloga svetilk in mrežle najboljših znamk.
Oskrbovanje električne razsvetljave in zvoncev, dvigal, telefonov. - Poseben oddelek za popravila v precizniški meh. niči.

Aristide Gualco - Trst
via S. Servolo 2. - Telefon 329, Rom. VI.
Odlikovana tovarna (z zlato svetiljo) cevi in cementnih
:: plošč, teracov in umetnega kamna. ::
Sprejema vsakovratno delo - cementu. Cene zmerne, delo točno.

Back & Fehl
splošni uniformski zavod
Trst, Acquedotto 12
Izdelovanje uniform,
livrej in oblek po meri

Zobotehnik iz Nemčije
Josip König
diplomiran na zobotehnični akademiji v Parizu.
... TRST ...
ulica S. Nicolò št. 18. II. n.
Plačila na mesečne obroke.

Tovarniško poslopje
s stanovanjem
v Kamniku na Gorenjskem (prej last kolarskega mojstra J. Stareta), z modernno urejeno delavnico za kovaško kolarstvo in sedlarstvo obrt, - v kateri so te obrti že dobro vpejane, je pod ugodnimi pogoji na pro. aj. Poslopje je porabno tudi za vsako drugo obrt. Naslov pove Ins. oddelek Edinosti pod št. 127.

Hans Schmidt
zobotehnik
TELEFON št. 1085. TRST ul. della Zonta št. 7. I.
1915

Prodajalnica ur in dragocenosti
G. Bucher
(ex drug Dragotina Vekjeta)
Trst (nasproti prejšnje prodaj. D. Vekjet) Corso št. 36.
Bogati izbor zlatanine, srebrnine, dragocenosti in žepnih ur. Kupuje in menja staro zlato in tudi srebro z novimi predmeti. - Sprejema naročbe in popravila vsakovrstne srebrnine, zlatanine, kakor tudi žepne ure.
DELO SOLIDNO. CENE ZMERNE.

Dr. Fran Korsano
Specijalist za sifilitične in kožne bolezni
— IMA SVOJ —
AMBULATORIJ
v Trstu, v ulici San Nicolò šte. 9
nad (Jadransko banko).
Sprejema od 12. do 1. in od 5½. do 6½. pop.

Kron 6200!!
AUTOMOBILI FORD 1911
Največja tovarna avta. Izdelovanje letno 40.000 voz edinega tipa CHASSIS 20 HP šest raznih tipov kočij. Kočija „FORD“ je najpopolnejša, najhitrejša in najekonomičnejša kar jih obstoji. - GENERALNI ZASTOPNIK
ANTON SKERL . TRST
Piazza Goldoni 10-11, Tel. 1734
Velika centralna garaža, ulica del Rivo 16, vogal ulice Boschetto TELEFON 2247. STOK PNEUM GOODRICH (amerikanske).

Alojzij Povh
slovenski
urar in zlatar
V TRSTU
ulica del Rivo št. 26
(na trgu pri Sv. Jakobu)

Priporočeno od zdravnikov.
PROTI OZEBLINI
uporabljajte protiozeblinsko mazilo
odlikovane lekarne „Al due Mori“, dr. A. Praxmarer, Trst, Veliki trg. Lonček K 120.
Če se poije K 130 naprej, pošiljatev poštnino presta.

R. Gasperini, Trst
Telefon šte. 1974. špediter Via Economio št. 10.
Prevozno podjetje
Sprejema razcarinjanje vsakega koli blaga iz mitnic, dostavlja na dom.
POŠILJATVE, POTEGA KOVČEGOV. NAJUGODNEJŠE CENE.
Zastopstvo trdke „Cement“
Tovarna cementa „Portland“ v Spiljeta.
PRODAJA NA DROBNO. CENE BREZ KONKURENCE.

Velikanska zaloga pobištva in tapecarij
Paolo Gastwirth
TRST, ul. Stadion št. 6 - Telefon 22-85 (hiša gledališča Fenice)
Najbolj ugoden vir za nakupovanje bodisi glede cen, kakor tudi kakovosti. Kolosalni izbor.

uro in verižico, vredno 140 K. Bajčeva je tajila tatvino, in ko so preiskali njene stvari, v resnici niso našli ure in verižice. Pač pa so našli v njenem kovčegu briljant, vredno 500 K. Bajčeva je trdila, da je dal briljant neki njen ljubimec, a izkazalo se je, da je bil briljant ukraden gospe Josipini Rizot-tijevi, stanujoči na Josipovem trgu šte. 4, kjer je služila svoj čas Bajčeva osem dni. Bajčeva taji tudi to tatvino, a so jo vzlic temu pridržali v zaporu.

Društvene vesti.

Ak. fer. društvo „Balkan“. Danes ob navadni uri sestanek. Predava tov. Franjo Peric: Dijaštvo in DM družba.

Vabljeni so vsi člani kol. društva „Balkan“, da se gotovo udeležijo današnjega sestanka v kavarni Minerva ob 9 zvečer.

Društvo za babice ima danes 22. t. m. ob 3 popoldne v telovadnici šole v ulici Giotto III. redni občni zbor z dnevnim redom: 1.) Poročilo o delovanju 1912.; 2.) Poročilo gospodarja za dobo 1911/1912.; 3.) Sprememba pravil; 4.) Volitve; 5.) Slučajnosti.

Pogrebno podporno društvo v Bazovici bo imelo svoj redni občni zbor dne 30. t. m. ob 8 zvečer v prostorih Gospodarskega društva.

Nar. del. organizacija.

Skupina pekovskih pomočnikov NDO vabi na sestanek, ki se bo vršil jutri, v četrtek, ob 10 popoldne v društvenih prostorih, ul. sv. Frančiška št. 2. Ta sestanek je velike važnosti. Nadejamo se radi tega, da pridejo nanj člani, pekovski pomočniki v obilnem številu.

Konferenca odbornikov vseh skupin NDO se bo vršila v nedeljo ob 10 predp. v društveni dvorani NDO ul. sv. Frančiška šte. 2.

Dnevni red: 1) Kongres NDO, 2) preureditev strokovnih organizacij na podlagi novih pravil, 3) volitev strokovne komisije, 4) agitacijski odsek, 5) zapisniški zbor, 6) vprašanje tiska, 7) slučajnosti.

Delavstvo tehničnega zavoda „Sv. Andrej“ je vabljeno na sestanek, ki se bo vršil jutri, v četrtek ob 7. zvečer v društvenih prostorih NDO, ulica sv. Frančiška šte. 2.

Veliki ples NDO. Na velikem plesu NDO se bo vršilo tudi srečanje za zlat prstan, ki ga je daroval „Nar. del. organizacija“ zlatar in urar g. Povh. Prstan je res zlat; kdor tega ne verjame, naj gre k gospodu Povhu, ter se sam prepriča o tem.

Vesti iz Goriške.

Novi semenj v Sv. Križu. Novi semenj za blago in živino v Sv. Križu na Vipavskem bo na pepelnico, dne 5. febr.

Al' so mu dal stol? „L' Eco del Littorale“ je prinesla to-le novico: „Po mestu gre glas, da se je med voditeljem laške narodnosti, županom Bombičem, in voditeljem slovenske narodnosti, g. dr. Šušteršičem, sklenil kompromis glede otvoritve deželnega zbora in prihodnjih občinskih volitev.“

Šušteršič naj bi se obvezal, da izpolnjuje od vlade otvoritev deželnega zbora in župan Bombič naj bi prepustil ob prihodnjih volitvah v mestni svet slovenski listi drugi razred. Da bo kaj takega, za to govori — pravi „Eco“ — dejstvo, da sta voditelja imela skupen pogovor. Kmalu po pogovoru je rekel voditelj slovenske narodnosti nasproti g. poslancu Fonu: „Gorica je naša“, a g. Fon da je odgovoril: „Je naša“. Čudno, da taki glasovi ne prihajajo drugam, nego do ljudi okoli „Eco“. Mari jim je napravil Marconi kak poseben aprat?!

Sokolski Dom v Gorici. Na občnem zboru „Sokola“ smo čuli, da se je nabralo doslej za Sokolski Dom v Gorici 3748 K 55, vin., stroškov pa je bilo doslej okoli 80 K. Zemljišče so kupili za svoto K 11.234 53, po 37 82 kvadr. seženj. Bilanca izkazuje aktiv K 13.086 62, pasiv K 7885 75. Cisto premoženje odseka za zgradbo Sok. doma znaša K 5200 87. Želimo, da bi se tudi tudi kmalu dvignil kvišku Sokolski Dom v Gorici!

Pošta v Plaveh. Dostavljanje pism in časopisov s pošte v Plaveh je jako neredno in pomanjkljivo. Posebno v nekatere kraje — recimo vas Ložice. Ljudje si morajo sami iskati časopise in pisma na pošti. To pa večinoma iz komodnosti. G. poštar odgovarja, da ni nič. Čez nekoliko dni pa vendar dobivamo časopise. „Edinost“ na pr. včasih kar za pol tedna nazaj, ali razen zadnje številke, ker je morda ni še ta ali oni prečital na pošti. Prosimo slavno pošto ravnateljstvo, naj odpomore tom nedostatkom.

V Nabrežini bo dne 21. t. m. veselica z godbo in petjem na korist javne ljudske knjižnice.

Podružnice sv. CM za Dutovlje in okolico v Dutovljah bo imela v nedeljo, dne 26. t. m. ob 3 popoldne svoj občni zbor v gostilni g. Živec pri postaji. Odbor vabi na obilno udeležbo.

Kolesarsko društvo „Zarja“ s sedežem na Ajševici bo imelo v nedeljo dne 26. t. m. ob 2-30 pop. svoj redni občni zbor. Odbor priporoča obilno udeležbo.

Društvo „Goriška slov. foto-amaterjev“ v Gorici namizja, da se je novo voljeni društveni odbor v svoji I. seji sledeča konstituiral:

Predsednik Viktor Cotič, **podpredsednik** Milovan Domenis, **tajnik** Egidij Sigi, **blagajnik** Mirko Oulč, **knjižničar** A. R. Mauri, **gospodar** Rudolf Sigi, **taj. namestnik:** Josip Javurek, **blag. namestnik** Aleksander Ambrožič, **odborniški namestniki** Josip Mozetič, Herman Cel, Rado Tipel, **pregledovalca računov** dr. Drago Marušič, Josip Kofol.

Vesti iz Istre.

Bralno in pevsko društvo „Venec“ v Kozini priredi pusto veselico s petjem, igrami in plesom v nedeljo, dne 26. t. m. v prostorih „Hotela Kozine“. Začetek točno ob 6-30 zvečer. K plesu igra Sokolski godba iz Hrpelja. Sodeluje pevski zbor iz Drage. V zavesti, da slavnim gostom nudi pravega užitka in lepe zabave, uljudno vabi odbor.

DAROV.

— Čisti dobilek od prirejane družinske zabave na Silvestrov večer daruje odbor Konsumnega društva ul. Lazzaretto vecchio št. 31 CMD podružnici prvega okraja kron 18.04. Denar se je izročil predsedniku omenjene podružnice.

DVORANA ZA SODNE DRAŽBE

ulica Sanità 23-25 pritličje.
Na dražbi, ki se bo vršila danes, dne 22. t. m. od 9 do 12 dop., se bo prodajalo:

avtomobilski voz 7 HP z dvema sedežema, originalni kosi platna in šifona, ženske srajce, predpasniki, desertni servisi za 6 in 12 oseb, oprema spodnjih hlač in srajc v barvnih batistih.

Od 3 do 6 pop.: velika množina krožnikov, kozarcev, posode, cilindrov, solnikov, tas, vrčev, steklenic, svetilk, čašic, železnih piskrov, čajnikov, kozice, noži, krtače, velike steklenice, jušniki, lopate za vrtove in drugo drobno blago.

Velikanski ples bo v četrtek

v gostilni N. D. O. v Trstu, via Carradori 18. Vabljeni so vsi člani gostilne in dobrodošli tudi drugi. Začetek ob 8 zvečer in traja ples do 4 jutraj. Vstopnina prosta. Salonska obleka izključena. Lepe gospodinje posebno dobrodošle. Za obilen obisk se priporoča HINKO KOSIČ.

Prodaja

se soba z vsem pohištvom in se odda prazna. Via Barriera 22, IV. nad 123

Uradnik išče veliko, lepo, prazno sobo s hrano takoj. Ponudbe s ceno pod „uradnik“ na inzeratni oddelček Edinosti. 158

Prodaja

pohištva, bombazevine, alik in dežnikov na mesečne obroke. Via Chiozza 6, I. nadstropje. Ivan Klun.

Steklenice

1/2 lit. in 3/4 lit. vsebine, od kisle vode, različne vrste, 12.000 komadov, od 10 komadov naprej po 5 do 12 vin. steklenica zaradi nabave drugih enotnih vrst, razpošlja proti povzetju Tolstovrška slatina, pošta Gaštanj, Koroško. 198

o pustnem času

bo odprt elektro-fotografski atelje A. Jerkiča v Trstu in Gorici na željo občinstva do 10 zvečer. Posnetke po 7 zvečer je treba prej naznaniti. 4449

Kostimi

za maskerade, novi, sijajni, se posojujejo po nizkih cenah. Ulica Chiozza št. 9, I. desno. 133

Kupujem

železo, stare kovine: Anton Cerneca Trst, ul. Olmo št. 12. 1730

Izpadle

lase kupujem ter izdelujem vsakovrstna najmodernejša laana dela. ANDREJ ROJIC, ul. Acquedotto 20. 1752

Knjigoveznica

ANTON REPENŠEK je edina slovenska knjigoveznica v Trstu, ulica Cecilia št. 9. — Izdeluje vsa knjigoveška priprava in fina dela točno in po konkurenčnih cenah. 1760

Pekarna in odlitkovana slaščičarna

M. STOPAR
Trst, ul. S. Giacomo 7 (Corso) s podružnico v ul. Farneto 6. Telefon 16 64 a.

Trikrat na dan svež kruh.

Velika izbor slaščic, biškotov, mandorlata in mostarde. — VELIKA ZALOGA domačih in inozemskih vin in likerjev.

Anton Ercigoi, Trst

ulica Giulia šte. 88.
Priporoča slavnemu občinstvu svojo pekarno s prodajo jestvij in prodajo koloaljalblaga. Zaloga moke prvih vrst. Svež kruh trikrat na dan. — Cene zmerno, postrežba svoji k svojim! točna. Svoji k svojim!

Anton Simunič

Trst, via dell'Istria 72 (Čarbola Zgornja) priporoča cenj. občinstvu svojo

GOSTILNO „ALBA“

Toči se pristno dalmatinsko črno vino, opol in belo, pelinovec in marsala, Gorka in mrzla jedila.

Vse pohištvo konkurzne mase

bivše tvrdke R. Blaha, enkrat Mizarske zadruge v Solkanu

v Trstu, ulica Caserma šte. 4

se prodaja

po izredno nizkih in zadovoljivih cenah.

Prodajajo se cele sobe in tudi posamezno pohištvo.

Kupljeno pohištvo se mora takoj plačati v gotovini in je isti dan tudi odraniti.

Razprodaja traja od 9 jutraj do 1 popoldne in od 3 do 7 zvečer.

Priložnost traja le kratek čas.

Svinjsko meso

dnevno, frišno, 5 kg, poštne prosto, kron 6—; boljše vrste kron 7—, pebrečinsko salo kg 5 kron 7-50 poštne prosto, pošilja po povzetju

„Consum“ Fleisch-Export
Nagyszalonta št. 203 (Ogersko)

Stroben mizarska delavnica
z veliko zalogo

LOPARJEV

za peke in slaščičarje.

MORETTI & C.

Trst, ul. Domenico Rossetti št. 43.

Slavnemu občinstvu naznanjam, da sem prevzel dobroznano

trgovino jestvin

Antonija Mihelič

v Trstu, ul. Rojan št. 8
FRAN SLUGA.

Vek. Petrovič

čevljarski mojster

Trst, ul. Barr. vecchia 40.

Zaloga izdelanih domačih čevljev.

Sprejemajo se naročila po meri.

Hans Scheidler

zobotehnik

bivši: prvi zobotehnik Dr. Ferdinanda Tanzer

Sprejema od 9—1 in od 3—6.

Trst, Piazza C. Goldoni št. 11

PRIPOROČLJIVE TVRDKJE

Krojači:

FRAN RUPNIK, krojaški mojster, Trst, ulica Geppa št. 10, I. r.

Tržaška posojilnica in hranilnica

V lastni hiši. registrirana zadruga z omejenim poročtvom. Telefon št. 952.

Trst, Piazza Caserma 2, I. n. (uhod po glavnih stopnicah).

Hranilne vloge sprejema od vsakega, če tedi ali ud in 4 1/4 %

Uradne ure: od 9.—12. ure popoldne in od 3.—5. popoldne. Isplakuje se vsaki dan ob uradnih urah. — Ob nedeljah in praznikih je urad zaprt.

Posojila daje na vknjišbo po dogovoru Na menjice po 6% na nastave

Ima najmodernejše uradne varnostne celice za shranje vrednost. papirjev, listin itd. kakor tudi hranilne posode, s katerimi se najuspešneje navaja štediti svojo denar.

Silvestro Ricci

Trst, ul. dell'Istria 79

(Zg. Čarbola, Ponzano sup.)

Tovarna cementnih plošč in cevi v veliki izbiri. Izvršujejo se tiskarska dela. Cene nizke.

TVRDKA

Francesco Bednar

TRST — ustanovljena leta 1878 — TRST
je preločila svojo

trgovino šivalnih strojev

biciklov in pridevkov z mehanično delav-

nico vred iz ulice Ponterosso šte. 4

v ulico Campanile šte. 19.

TEODOR KORN

Trst, ul. Miramar št. 71

Stavbeni in galanterijski klepar. — Pokrivač streh vsake vrste.

PREJEMAJO SE VSAKOVRSNA DELA IN POPRAVE

PO NIZKIH CENAH.

:: Delo dobro in z jamčenjem. ::

Telef. 25-26. □ Poslovodja: Franjo Jenka.

Zaloga obuvala

in lastna delavnica

PAVEL VISINTINI

Trst, ul. Glosue Carducci 27.

Velika izbira moških in ženskih čevljev. — Poprave se izvršujejo točno in skrbno

po zmernih cenah

GOSTILNA N. D. O.

v Trstu, ulica Carradori št. 18

ki jo sedaj vodi g. HINKO KOSIČ, se dobi vedno sveže pivo, prve vrste vino — teran, gorka in mrzla jedila ob vsakem času.

Na razpolago več sob za prenočišče

po nizkih cenah. — Priporoča se za obilen obisk.

Pozor!

Opoldne in zvečer abonent, zelo ugodno. Izborna kuhinja in budjovjske pivo (nič glavobola). Zmerno cene.

Restavracija-Hôtel Balkan (: Piazza : Caserma)